

PROJE YERİ VE ETKİ ALANININ MEVCUT ÇEVRESEL ÖZELLİKLERİ RAPORU

2024

İçindekiler

1. Giriş.....	3
2. Proje Etki Alanı	4
3. Proje Yeri Tanımı.....	5
4. Mevcut Flora Özellikleri.....	6
5. Mevcut Fauna Özellikleri	7
6. Korunan Alanlarla İlişki.....	8
6.1 Ülkemiz Mevzuatı Uyarınca Korunması Gerekli Alanlar	9
6.2 Ülkemizin Taraf Olduğu Uluslararası Sözleşmeler Uyarınca Korunması Gerekli Alanlar 11	
6.3 Ülkemizin Taraf Olduğu Uluslararası Sözleşmeler Uyarınca Korunması Gerekli Alanlar 12	
7. Genel Değerlendirme ve Öneriler	13
Ek: Görseller ve Grafikler	15

1. Giriş

Bu rapor, Kaptan Demir Çelik firmamızın Çevre Etki Değerlendirme (ÇED) raporunda yapılmış olan çevre etki çalışmalarının değerlendirilmesi ile oluşturulmuştur. Rapor kapsamında, proje sahasının mevcut doğal kaynak bileşenleri, biyoçeşitlilik potansiyeli, ekosistem işleyişi, flora ve fauna kompozisyonu ile habitat niteliği ayrıntılı olarak ele alınmıştır. Aynı zamanda, bu alanın ülke mevzuatına ve uluslararası çevresel koruma protokollerine göre korunma statüsü taşıyıp taşımadığı da incelenmiştir.

Söz konusu çalışma, sadece yasal yükümlülükleri yerine getirmek amacıyla değil; aynı zamanda çevresel sürdürülebilirliği kurumsal bir sorumluluk olarak benimseyen Kaptan Demir Çelik'in uzun vadeli çevre politikalarının da bir uzantısı olarak değerlendirilmelidir. Sanayi faaliyetlerinin doğal sistemlerle etkileşimi, sadece çevresel etkiler açısından değil; iklim değişikliği, biyolojik çeşitlilik kaybı ve doğal kaynakların tükenmesi gibi küresel çevre sorunları bağlamında da stratejik bir öneme sahiptir.

Hazırlanan bu teknik rapor, Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) sürecinin ve diğer ilgili raporlarımızın (karbon ayak izi, su ayak izi) veri temelli bir katkısı ile biyoçeşitlilik durumumuzu sunmak amacıyla oluşturulmuştur. Sahada gerçekleştirilen gözlemler, literatür taramaları, yerel çevresel veriler ve mevcut ekolojik göstergeler doğrultusunda proje alanının çevreyle etkileşimi sistematik bir şekilde değerlendirilmiştir. Ayrıca bu bulgular doğrultusunda, mevcut çevresel risklerin yönetilmesi, alanın sürdürülebilir kullanımı, flora ve fauna türlerinin korunması ve olası etkilerin minimize edilmesi için uygulanabilir stratejik öneriler de rapora entegre edilmiştir.

Bu bağlamda rapor, hem karar verici otoriteler hem de çevre yönetimi alanında çalışan profesyoneller için önemli bir rehber doküman niteliği taşımaktadır. Kaptan Demir Çelik'in, çevresel etkiyi en aza indirmeyi ve sanayi üretimi ile ekosistem koruması arasında denge kurmayı hedefleyen vizyonu doğrultusunda bu çalışmanın temel amaçlarından biri de, sahadaki faaliyetlerin çevreye duyarlı bir anlayışla sürdürülmesini güvence altına almaktır.

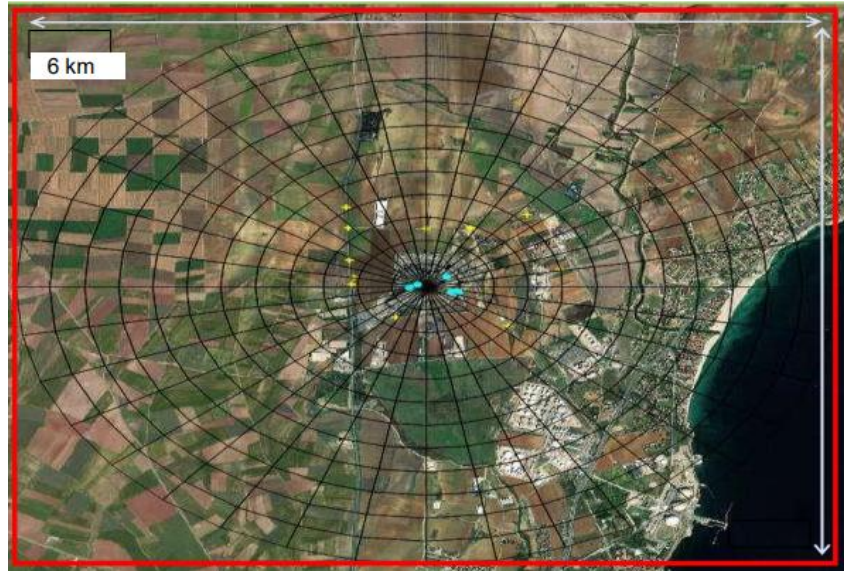
2. Proje Etki Alanı

Hava Kalitesi Modelleme Çalışmasında alansal kaynak olması durumunda; köşeleri çemberin merkezine gelecek şekilde 1 km yarıçaplı daireler çizilir. Daha sonra kaynakların her köşesi için çizilen çemberi kapsayacak şekilde karelajlar oluşturularak Etki alanı belirlenir.

Projenin inşaat aşaması etki alanının belirlenmesinde 03.07.2009 tarihli ve 27277sayılı R.G."de yayımlanarak yürürlüğe giren "Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği Ek- 2"de belirtilen "Baca Dışı emisyon kaynaklarının (alan kaynak) yüzey dağılımı 0,04 km²'den büyükse, tesis etki alanı, alan kaynak karenin ortasında olmak üzere bir kenar uzunluğu 2 km olan kare şeklindeki alandır." hükmü dikkate alınmıştır. Bu kapsamda proje alanı merkez alınarak kuzey yönünden itibaren saat yönünde bir kenar uzunluğu 4.000 m olan kare şeklinde bir alan inşaat aşamasında projenin etki alanı olarak belirlenmiştir. Etki alanının uydu görüntüsü üzerinde gösterimi şekil 1'de verilmiştir.

Ancak mevcut Çelikhane ve Haddehane Tesisleri bacaları da dikkate alınarak proje etki alanı 500 m daha attırılarak 3.000 m yarıçapında daire olarak seçilmiştir. Projenin tüm modelleme çalışmalarında 3.000 m yarıçapında etki alanı dikkate alınmıştır.

Bu kapsamda proje alanı merkez alınarak kuzey yönünden itibaren saat yönünde bir kenar uzunluğu 6.000 m olan kare Şeklinde bir alan projenin etki alanı olarak belirlenmiştir.

3. Proje Yeri Tanımı

Proje alanı, Tekirdağ ili Marmaraereğlisi ilçesi sınırları içerisinde, Marmaraereğlisi Organize Sanayi Bölgesi bünyesinde yer almakta olup, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından sanayi kullanımına uygun olarak planlanmış ve bu doğrultuda tahsis edilmiş bir bölge içerisinde konumlanmaktadır. Alanın topoğrafik özellikleri genel olarak düz ve hafif eğimli bir arazi yapısı sergilemektedir. Bu durum, saha içerisinde yapılacak olan inşaat ve altyapı faaliyetlerinin jeoteknik ve mühendislik açısından kolaylaştırıcı bir etki yaratmasını sağlamaktadır.

Söz konusu saha, geçmişte ağırlıklı olarak tarımsal faaliyetlere konu olmuş, belirli dönemlerde nadas uygulamaları ve kuru tarım teknikleriyle işletilmiştir. Bu geçmiş kullanım şekli, arazinin mevcut toprak yapısını ve üst örtü kompozisyonunu önemli ölçüde etkilemiş; yerli bitki örtüsünün geri çekilmesine ve ruderal (bozulmuş alan bitkileri) türlerin yayılmasına neden olmuştur. Proje alanının çevresel bağlamda değerlendirilmesi yapıldığında, kuzey ve doğu yönlerinde çeşitli yerleşim alanları, güney ve batı doğrultularında ise diğer sanayi tesisleri ve ulaşım aksları (karayolu ağı) ile komşuluk ilişkisi içerisinde olduğu gözlemlenmektedir. Bu yapı, alanın yarı-yoğun bir insan etkisi altında olduğunu ortaya koymaktadır.

İklimsel olarak bölge, Marmara Bölgesi'nin genel karakteristiklerine uygun şekilde yarı nemli bir iklim kuşağında yer almaktadır. Kış mevsimi ılıman ve yağışlı, yaz mevsimi ise sıcak ve kurak geçmektedir. Bu iklimsel özellikler, vejetasyon tipi üzerinde belirleyici rol oynamakta; özellikle ilkbahar döneminde kısa ömürlü, tek yıllık bitkilerin yaygınlaşmasına olanak tanımaktadır. Bununla birlikte uzun yaz kuraklıkları, suya bağımlı flora ve fauna türlerinin varlığını sınırlandırmaktadır.

Toprak yapısı incelendiğinde, yüzeyin kumlu-tınlı özellikte olduğu, organik madde bakımından fakir, geçirgenliği yüksek ve doğal verimliliği görece düşük bir zemin yapısına sahip olduğu belirlenmiştir. Bu yapı hem bitkisel çeşitliliği hem de toprak nemini tutma kapasitesini olumsuz etkileyerek, alanın doğal habitat kalitesini sınırlandıran bir unsur olarak değerlendirilmektedir. Aynı zamanda erozyona karşı hassas yapıda olması, toprağın sürekli olarak yapısal değişim geçirmesine neden olmakta, biyolojik üretkenliği düşürmektedir.

Tüm bu özellikler göz önünde bulundurulduğunda, proje sahasının doğal yaşam açısından sınırlı bir potansiyele sahip olduğu; ancak sanayi faaliyetleri açısından altyapı ve topoğrafya yönünden uygunluk taşıdığı sonucuna ulaşılmıştır.

4. Mevcut Flora Özellikleri

Çevre Etki Değerlendirmesi (ÇED) döneminde proje sahasında gerçekleştirilen kapsamlı flora çalışmaları sonucunda, arazi genelinde toplamda 43 farklı bitki taksonu tanımlanmıştır. Bu taksonların tamamı, geniş çevresel toleransa sahip, çoğunlukla insan etkisinin yoğun olduğu alanlara adapte olmuş ve ruderal karakter taşıyan türlerden oluşmaktadır. Söz konusu bitki topluluğu, tarımsal faaliyetler, altyapı müdahaleleri ve doğal habitatların dönüşümü sonucunda ortaya çıkmış yapay bir bitki kompozisyonuna işaret etmektedir. Gözlemlenen türler arasında Türkiye Bitkileri Kırmızı Kitabı (Ekim et al., 2000) ve IUCN kriterlerine göre “Tehlike Altında (EN)”, “Duyarlı (VU)” veya “Nadir (NT)” kategorilerinde sınıflandırılan herhangi bir bitkiye rastlanmamıştır. Aynı şekilde, BERN Sözleşmesi Ek Listelerinde yer alan koruma öncelikli flora elemanlarına da saha içerisinde denk gelinmemiştir.

Bitki örtüsünün genel yapısı, tek yıllık, otsu ve çiçekli bitkilerden oluşmakta olup, bu türler özellikle ilkbahar aylarında kısa süreli, yoğun bir örtü meydana getirmektedir. Floristik çeşitliliğin bu dönemle sınırlı kalması, alanda ikincil ardıl (sekonder süksesyon) sürecin henüz tamamlanmamış olduğunu ve biyotik etkileşimlerin zayıf bir düzeyde gerçekleştiğini göstermektedir. Habitat heterojenitesinin düşük olması, alanın çevresel filtreleme mekanizmaları açısından yetersiz kaldığını; dolayısıyla ekosistem hizmetleri bakımından sınırlı kapasiteye sahip olduğunu düşündürmektedir.

Alan içerisindeki doğal çalılık alanların yok denecek kadar az olduğu ve geniş yapraklı, gölgeli mikrohabitat oluşturan türlerin dominantlık kuramadığı tespit edilmiştir. Bu durum, floristik yapının geçici ve dış baskılara açık olduğunu, ayrıca habitat bütünlüğü açısından zayıf kaldığını ortaya koymaktadır. Bitki türlerinin büyük bölümü mezikser (orta derecede kuru) ve heliofitik (ışık seven) özellik taşımakta olup, bu da alanda su tutma kapasitesinin düşük, örtü yoğunluğunun sınırlı olduğunu teyit etmektedir.

Ekolojik bakımdan değerlendirildiğinde, bu bitki örtüsü yapısı, proje sahasının uzun yıllar boyunca tarımsal faaliyet, mekanik toprak işleme, otlatma ve yer yer kimyasal müdahalelere maruz kaldığını, bu nedenle doğal ardıl sürecin kesintiye uğradığını göstermektedir. Alanın biyotik direncinin düşüklüğü ve doğal yenilenme kapasitesinin sınırlı olması, gelecekte gerçekleştirilecek ekolojik restorasyon ya da yeşil altyapı projeleri için dikkate alınması gereken temel göstergelerdendir.

Bu doğrultuda, proje sahasında yapılacak olan uygulamalarda, mevcut floristik yapının korunması ve yerli türlerle zenginleştirilmesi yönünde yeşil alan planlamalarının yapılması; ayrıca mevsimsel vejetasyon izleme çalışmalarının sürdürülmesi çevresel sürdürülebilirlik açısından önemli bir katkı sağlayacağı tespit edilmiştir.

5. Mevcut Fauna Özellikleri

Proje sahasında 2024 yılı boyunca gerçekleştirilen ekolojik değerlendirme ve gözlem çalışmaları neticesinde, alanda sınırlı sayıda faunistik tür tespit edilmiştir. Özellikle habitat yapısının kısıtlılığı, yerleşim ve sanayi baskısının yoğunluğu ve su kaynaklarının mevsimsel sınırlılığı nedeniyle, gözlemlenen tür çeşitliliği oldukça düşüktür. Bu koşullar altında yapılan alan çalışmaları sonucunda 3 farklı amfibi (çift yaşamlı) türün varlığı kayıt altına alınmıştır. Tespit edilen türler: Siğilli Kurbağa (*Bufo bufo*), Gece Kurbağası (*Bufo viridis*) ve Ova Kurbağası (*Pelophylax ridibundus*) şeklindedir.

Belirlenen bu türlerin tamamı, IUCN (Uluslararası Doğayı Koruma Birliği) Kırmızı Liste kriterlerine göre “Asgari Endişe” (Least Concern - LC) kategorisinde sınıflandırılmaktadır. Bu durum, türlerin küresel ölçekte yaygın olduğunu ve şu an için nesillerinin tehdit altında olmadığını göstermektedir. Aynı zamanda bu türlerin BERN Sözleşmesi Ek Listeleri’nde Ek III kapsamında yer alması, habitatlarının korunmasına yönelik çevresel düzenlemelerin uygulanmasını gerekli kılmaktadır.

Bununla birlikte, amfibilerin ekolojik önemi göz önünde bulundurulduğunda, bu türlerin varlığı sahada sucul habitat kalitesinin hâlâ asgari düzeyde sürdürülebilir olduğuna işaret etmektedir. Amfibiler, yaşam döngülerini hem sucul hem de karasal ortamlarda sürdürdükleri için, ekosistem değişikliklerine karşı oldukça hassastırlar ve çevre kalitesinin biyolojik göstergeleri olarak kabul edilirler. Özellikle su kalitesindeki bozulmalar, habitat parçalanması veya kimyasal kirlilik gibi etkiler, amfibi populasyonlarında hızla azalmaya neden olabilmektedir.

Saha genelinde doğal bitki örtüsünün seyrek ve kesintili olması, uzun süredir tarımsal ve endüstriyel faaliyetlere açık olması, memeli, kuş ve sürüngen türlerinin çeşitliliğini de doğrudan olumsuz etkilemiştir. Literatür ve bölgesel faunistik veri kaynakları ile karşılaştırıldığında, alanda herhangi bir endemik, nadir ya da tehdit altındaki tür kaydına rastlanmamıştır.

Bu bulgu, projenin yer seçiminin, biyolojik çeşitlilik açısından nispeten düşük hassasiyetli bir alanda yapıldığını desteklemektedir.

Bununla birlikte, çevresel sorumluluk ilkeleri doğrultusunda, proje sahasında tespit edilen amfibi türlerin yaşam alanlarının korunması ve izlenmesi önem arz etmektedir. Drenaj sistemleri, yüzey suları, yağmur suyu toplama ve atık su yönetimi gibi süreçlerin ekolojik hassasiyet gözetilerek tasarlanması ve uygulanması gereklidir. Bu türler için uygun mikrohabitatların korunması, özellikle ilkbahar ve yaz aylarında su kaynaklarının kurumasının önlenmesi, türlerin sürekliliği açısından kritik önemdedir.

Ayrıca ilerleyen dönemlerde çevre izleme çalışmalarının bir parçası olarak, sesli kayıt teknikleri (bioakustik analizler), otomatik fotokapan kullanımı ve bölgesel tür dağılım haritalarıyla desteklenmiş detaylı amfibi izleme protokollerinin geliştirilmesi gerektiği tespit edilmiştir. Bu yöntemler hem popülasyon dinamiklerinin takibi hem de habitat iyileştirme uygulamalarının etkinliğini ölçme açısından faydalı olacağı belirtilmiştir.

6. Korunan Alanlarla İlişki

Yapılan resmi incelemeler, coğrafi bilgi sistemleri üzerinden gerçekleştirilen analizler ve ilgili kurumlarla yapılan yazışmalar neticesinde, proje alanının herhangi bir ulusal veya uluslararası düzeyde koruma statüsüne sahip doğal alan sınırları içerisinde yer almadığı tespit edilmiştir. Bu kapsamda, saha sınırlarının Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından ilan edilen Milli Parklar, Tabiat Parkları, Tabiatı Koruma Alanları, Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları veya Doğal Sit Alanları ile herhangi bir çakışma içerisinde olmadığı doğrulanmıştır. Aynı şekilde, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın ilan ettiği kültürel peyzaj alanları veya arkeolojik SİT bölgeleri ile de herhangi bir örtüşme söz konusu değildir.

Uluslararası koruma ağı kapsamında değerlendirildiğinde, proje sahası Ramsar Sözleşmesi'ne taraf olan Türkiye'nin belirlediği uluslararası öneme sahip sulak alanlar, Avrupa Birliği'nin ekolojik koruma stratejisi olan Natura 2000 sahaları ya da Bern Sözleşmesi kapsamındaki Özel Çevre Koruma Bölgeleri (ÖÇKB) ile de coğrafi örtüşme göstermemektedir. Ayrıca, bölgenin bilimsel ve genetik çeşitliliği korumaya yönelik biyogenetik rezerv, doğal laboratuvar veya nesli tehlike altındaki türlerin kritik yaşam alanı statüsünde tanımlanmış bir özelliği bulunmamaktadır.

Bu bulgular doğrultusunda, proje kapsamında yürütülecek faaliyetlerin, koruma statüsü tanımlanmış alanlar üzerindeki doğrudan etkisinin olmadığı sonucu tespit edilmiştir.

Bu durum, çevresel etki değerlendirmesi açısından olumlu bir parametre olmakla birlikte, çevresel sorumluluk ilkeleri gereği yalnızca doğrudan etki alanları değil, dolaylı etki potansiyeli de dikkate alınmalıdır. Nitekim faaliyetlerin yarattığı ses, titreşim, kirlilik ve habitat parçalanması gibi ikincil etkiler, sınır komşusu habitatlarda da hissedilebilir düzeyde olabilir.

Bu bağlamda, proje alanına yakın konumda bulunan yarı-doğal habitatların, geçiş zonlarının (buffer zones) ve sulak mikrohabitatların izlenmesi büyük önem taşımaktadır. Özellikle göçmen kuşların uçuş güzergâhları, sucul organizmaların yaşam döngüsü ve polinatör (tozlayıcı) türlerin aktivite alanları gibi dinamik süreçlerin etkilenme olasılığı göz önünde bulundurularak, bölgesel ölçekte hassasiyet analizi yapılması gerektiği tespit edilmiştir.

Ayrıca, ilerleyen dönemlerde yapılacak çevresel izleme ve denetim faaliyetlerinde bu alanlar da göz önünde bulundurularak, izleme protokollerine entegre edilmelidir. Böylece sadece mevcut koruma statüsüne göre değil, ekolojik bütünlük ve fonksiyonel bağlantılar dikkate alınarak uzun vadeli sürdürülebilirlik hedeflerine katkı sağlanabilecektir.

6.1 Ülkemiz Mevzuatı Uyarınca Korunması Gerekli Alanlar

9/8/1983 tarihli ve 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu'nun 2 nci maddesinde tanımlanan ve bu Kanunun 3 üncü maddesi uyarınca belirlenen "Milli Parklar", "Tabiat Parkları", "Tabiat Anıtları" ve "Tabiat Koruma Alanları" içerisinde yer almamaktadır.

1/7/2003 tarihli ve 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu uyarınca Çevre ve Orman Bakanlığı'nca belirlenen "Yaban Hayatı Koruma Sahaları ve Yaban Hayvanı Yerleştirme Alanları" içerisinde yer almamaktadır.

21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının "Tanımlar" başlıklı (a) bendinin 1, 2, 3 ve 5 inci alt bentlerinde "Kültür Varlıkları", "Tabiat Varlıkları", "Sit" ve "Koruma Alanı" olarak tanımlanan ve aynı kanun ile

17/6/1987 tarihli ve 3386 sayılı Kanunun (2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu"nın Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Maddelerin Eklenmesi Hakkında Kanun) ilgili maddeleri uyarınca tespiti ve tescili yapılan alanlar içerisinde yer almamaktadır.

22/3/1971 tarihli ve 1380 sayılı Su rnleri Kanunu kapsamında olan Su rnleri İştihsal ve reme Sahaları içerisinde yer almamaktadır.

28/10/2017 tarihli ve 30224 sayılı Resmî Gazete"de yayımlanan İçme-Kullanma Suyu Havzalarının Korunmasına Dair Yönetmelik kapsamında İçme ve Kullanma Suyu Kaynakları içerisinde yer almamaktadır.

2/11/1986 tarihli ve 19269 sayılı Resmî Gazete"de yayımlanan Hava Kalitesinin Korunması Yönetmeliği"nin 49 uncu maddesinde tanımlanan "Hassas Kirlenme Bölgeleri" içerisinde yer almamaktadır.

9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı evre Kanunu"nın 9 uncu maddesi uyarınca Bakanlar Kurulu tarafından "zel evre Koruma Bölgeleri" olarak tespit ve ilan edilen alanlar içerisinde yer almamaktadır.

18/11/1983 tarihli ve 18229 sayılı Boğaziçi Kanunu"na göre koruma altına alınan alanlar içerisinde yer almamaktadır.

31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu uyarınca orman alanı sayılan yerler içerisinde yer almamaktadır (Değişik: 23/9/1983 -2896/1 md., Değişik: 5/6/1986 - 3302/1 md. , Değişik : 22/5/1987 -3373/1 md., Değişik: 5/11/2003-4999/1 md., Ek cümle: 15/1/2009-5831/2 md., Ek fıkra: 5/11/2003-4999/3 md., Değişik nc fıkra: 19/4/2018- 7139/9 md., Değişik birinci fıkra: 19/4/2012-6292/13 md., Değişik dördüncü fıkra: 5/11/2003-4999/4 md., Değişik : 19/4/2012 - 6292/13 md.)

4/4/1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanunu gereğince yapı yasağı getirilen alanlar içerisinde yer almamaktadır.

26/1/1939 tarihli ve 3573 sayılı Zeytinciliğin İşlahı ve Yabanilerinin Aşılatırılması Hakkında Kanunda belirtilen alanlar içerisinde yer almamaktadır. (Değişik: 28/2/1995- 4086/1 md., Değişik: 28/2/1995-4086/2 md., Mülga: 28/2/1995-4086/8 md., Değişik: 28/2/1995-4086/3 md., Değişik nc fıkra: 23/1/2008-5728/97 md., Değişik: 28/2/1995- 4086/4 md., Değişik nc fıkra: 23/1/2008-5728/98 md., Değişik: 28/2/1995-4086/5 md., Değişik ikinci fıkra: 23/1/2008-5728/99 md., Değişik fıkra: 23/1/2008-5728/100 md., Ek:28/2/1995-4086/6 md., Ek: 28/2/1995-4086/7md.)

25/2/1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanununda belirtilen alanlar içerisinde yer almamaktadır.

17/5/2005 tarihli ve 25818 sayılı Resmî Gazete"de yayımlanarak yürürlüğe giren Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği'nde belirtilen alanlar içerisinde yer almamaktadır (Değ. 23.11.2019 tarih ve 30927 sayılı Resmî Gazete).

6.2 Ülkemizin Taraf Olduğu Uluslararası Sözleşmeler Uyarınca Korunması Gerekli Alanlar

20/2/1984 tarihli ve 18318 sayılı Resmî Gazete "de yayımlanarak yürürlüğe giren "Avrupa'nın Yaban Hayatı ve Yaşama Ortamlarını Koruma Sözleşmesi" (BERN Sözleşmesi) uyarınca koruma altına alınmış alanlardan "Önemli Deniz Kaplumbağası Üreme Alanlarında belirtilen I. ve II. Koruma Bölgeleri, "Akdeniz Foku Yaşama ve Üreme Alanları" içerisinde yer almamaktadır.

12/6/1981 tarihli ve 17368 sayılı Resmî Gazete "de yayımlanarak yürürlüğe giren "Akdeniz "in Kirlenmeye Karşı Korunması Sözleşmesi" (Barcelona Sözleşmesi) uyarınca korumaya alınan alanlar içerisinde yer almamaktadır.

23/10/1988 tarihli ve 19968 sayılı Resmî Gazete "de yayımlanan "Akdeniz "de Özel Koruma Alanlarının Korunmasına Ait Protokol" gereği ülkemizde "Özel Koruma Alanı" olarak belirlenmiş alanlar içerisinde yer almamaktadır.

13/9/1985 tarihli Cenova Bildirgesi gereği seçilmiş Birleşmiş Milletler Çevre Programı tarafından yayımlanmış olan "Akdeniz "de Ortak Öneme Sahip 100 Kıyısız Tarihi Sit" listesinde yer alan alanlar içerisinde yer almamaktadır. Cenova Deklarasyonu'nun 17. maddesinde yer alan "Akdeniz'e Has Nesli Tehlikede Olan Deniz Türlerinin" yaşama ve beslenme ortamı olan kıyısız alanlar içerisinde yer almamaktadır.

14/2/1983 tarihli ve 17959 sayılı Resmî Gazete"de yayımlanarak yürürlüğe giren "Dünya Kültür ve Tabiat Mirasının Korunması Sözleşmesinin 1. ve 2. maddeleri gereğince Kültür Bakanlığı tarafından koruma altına alınan "Kültürel Miras" ve "Doğal Miras" statüsü verilen kültürel, tarihi ve doğal alanlar içerisinde yer almamaktadır.

17/5/1994 tarihli ve 21937 sayılı Resmî Gazete"de yayımlanarak yürürlüğe giren "Özellikle Su Kuşları Yaşama Ortamı Olarak Uluslararası Öneme Sahip Sulak Alanların Korunması Sözleşmesi" (RAMSAR Sözleşmesi) uyarınca koruma altına alınmış alanlar içerisinde yer almamaktadır.

27/7/2003 tarihli ve 25181 sayılı Resmî Gazete"de yayımlanarak yürürlüğe giren Avrupa Peyzaj Sözleşmesi kapsamında yer almamaktadır.

6.3 Ülkemizin Taraf Olduğu Uluslararası Sözleşmeler Uyarınca Korunması Gerekli Alanlar

Onaylı Çevre Düzeni Planlarında, mevcut özellikleri korunacak alan olarak tespit edilen ve yapılaşma yasağı getirilen alanlar (Tabii karakteri korunacak alan, biogenetik rezerv alanları, jeotermal alanlar ve benzeri) içerisinde yer almamaktadır.

Tarım Alanları: Tarımsal kalkınma alanları, sulanan, sulanması mümkün ve arazi kullanma kabiliyet sınıfları I, II, III ve IV olan alanlar, yağışa bağlı tarımda kullanılan I. ve II. sınıf ile özel mahsul plantasyon alanları içerisinde yer almamaktadır.

Sulak Alanlar: Doğal veya yapay, devamlı veya geçici, suların durgun veya akıntılı, tatlı, acı veya tuzlu, denizlerin gel-git hareketinin çekilme devresinde 6 metreyi geçmeyen derinlikleri kapsayan, başta su kuşları olmak üzere canlıların yaşama ortamı olarak önem taşıyan bütün sular, bataklık sazlık ve turbiyeler ile bu alanların kıyı kenar çizgisinden itibaren kara tarafına doğru ekolojik açıdan sulak alan kalan yerler içerisinde yer almamaktadır.

Göller, akarsular, yeraltı suyu işletme sahaları içerisinde yer almamaktadır.

Bilimsel araştırmalar için önem arz eden ve/veya nesli tehlikeye düşmüş veya düşebilir türler ve ülkemiz için endemik olan türlerin yaşama ortamı olan alanlar, biyosfer rezervi, biyotoplar, biyogenetik rezerv alanları, benzersiz özelliklerdeki jeolojik ve jeomorfolojik oluşumların bulunduğu alanlar içerisinde yer almamaktadır.

7. Genel Değerlendirme ve Öneriler

Çevre Etki Değerlendirmesi (ÇED) süresince gerçekleştirilen saha çalışmaları, uzman gözlemleri ve ilgili literatür taramaları sonucunda, proje sahasında doğal yaşam açısından yüksek düzeyde ekolojik hassasiyet arz eden herhangi bir flora veya fauna unsuruna rastlanmamıştır.

Hem tür çeşitliliği hem de habitat yapısı bakımından proje alanı, çevresel baskıların etkisiyle bozulmuş, antropojenik müdahalelere uzun süre maruz kalmış ve bu nedenle biyolojik çeşitliliği azalmış bir çevre karakteri sergilemektedir. Söz konusu bozulma; geçmiş tarımsal faaliyetler, altyapı inşaatları, bölgesel sanayileşme süreci ve sınırlı doğal habitat sürekliliği gibi nedenlerle daha da pekişmiştir.

Alan içindeki floristik yapı, büyük oranda ruderal ve kısa ömürlü türlerden oluşmakta; faunistik bileşen ise yalnızca yaygın ve adaptasyon kabiliyeti yüksek türlerle sınırlı kalmaktadır. Endemik, nadir veya nesli tehlikede olan herhangi bir türün gözlemlenmemiş olması, bölgenin koruma önceliği bakımından düşük hassasiyetli bir alan olarak sınıflandırılmasına olanak tanımaktadır.

Ancak bu durum, çevresel izleme yükümlülüğünün ortadan kalktığı anlamına gelmemekte; aksine, doğal süreçlerin restorasyonu ve insan faaliyetlerinin etkisinin minimize edilmesi için kapsamlı bir izleme ve yönetim stratejisine duyulan ihtiyacı vurgulamaktadır.

Bu bağlamda, projeye ait tüm inşaat, işletme ve destekleyici süreçlerin çevresel sürdürülebilirlik ilkeleriyle tam uyumlu biçimde yürütülmesi kritik önem taşımaktadır. Halihazırda uygulanan izleme ve değerlendirme mekanizmalarının düzenli olarak güncellenmesi, izleme periyotlarının mevsimsel döngülere uygun şekilde planlanması ve yalnızca tür bazlı değil, habitat bazlı analizlerin de yapılması gerekmektedir. Bu sayede, potansiyel etkilerin erken safhada tespiti ve önleyici tedbirlerin zamanında devreye alınması mümkün olacaktır.

Özellikle amfibi habitatlarının korunması, yerel su kaynaklarının mevsimsel devamlılığının sağlanması ve drenaj altyapısının doğaya uyumlu şekilde tasarlanması, çevresel etkiyi azaltmada önemli rol oynayacaktır. Bu canlılar hem kara hem de su ekosistemlerinin sağlığı hakkında önemli biyolojik göstergeler sunduğundan, habitatlarının sürdürülebilir şekilde korunması projenin çevresel sorumluluk başarısı açısından temel kriterlerden biridir.

Ek olarak, proje faaliyetlerinin iklim değişikliği ile ilişkili etkilerini asgari düzeye indirecek yapısal ve yönetsel önlemler alınmalıdır. Bu kapsamda, enerji verimliliğini artıran     mler, karbon emisyonunu azaltan teknolojilerin entegrasyonu, geri kazanım ve d  g sel ekonomi ilkelerine uygun süreçlerin geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Yeşil altyapı uygulamaları; örneğin, biyolojik göletler, geçirgen yüzeyler, doğal peyzaj öğeleri ve yerli bitki türleriyle tasarlanmış yeşil bant sistemleri hem ekosistem bütünlüğüne katkı sağlayacak hem de alanın iklim uyumluluğunu artıracaktır.

Son olarak, proje alanında kurulacak  evre yönetim sistemi içerisinde biyoçeşitlilik koruma stratejilerinin bütüncül biçimde ele alınması, paydaş katılımı ve şeffaf raporlama süreçlerinin işletilmesi gerektiği tespit edilmiştir. Bu yaklaşım yalnızca mevzuat uyumu açısından değil, kurumsal sosyal sorumluluk, toplumsal kabul ve çevresel itibar açısından da uzun vadeli olumlu etkiler doğuracaktır.

Ek: Görseller ve Grafikler

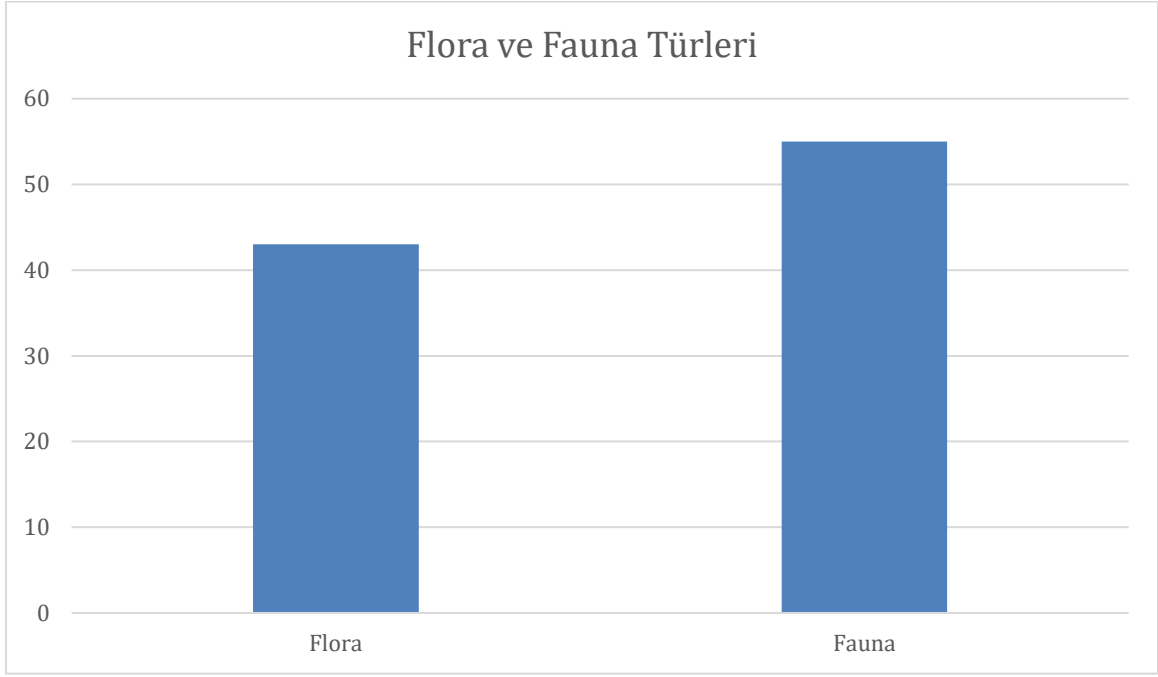

Figure 1. Flora ve Fauna Tür Sayıları

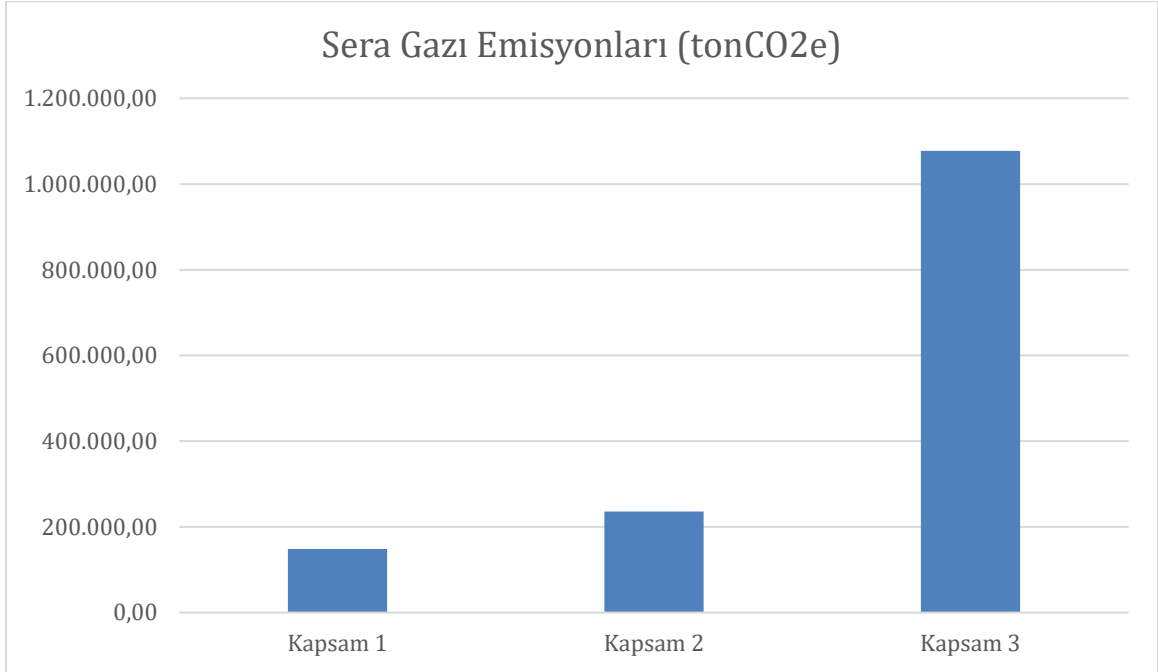
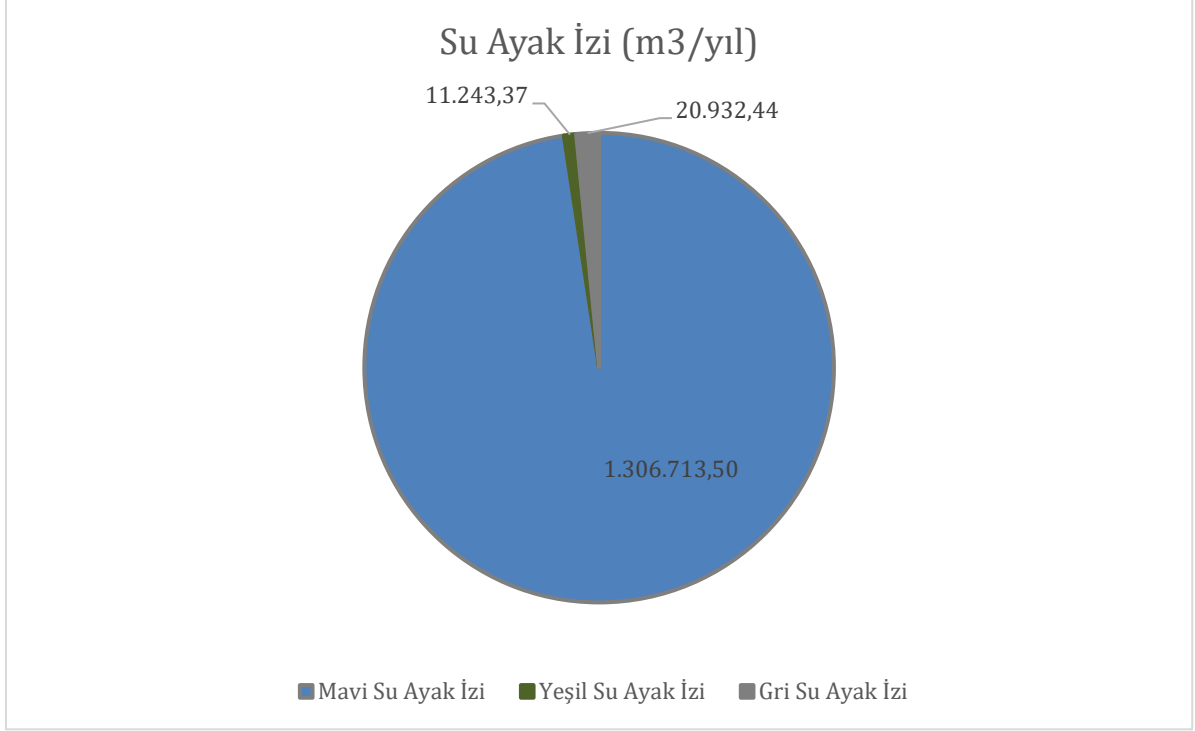
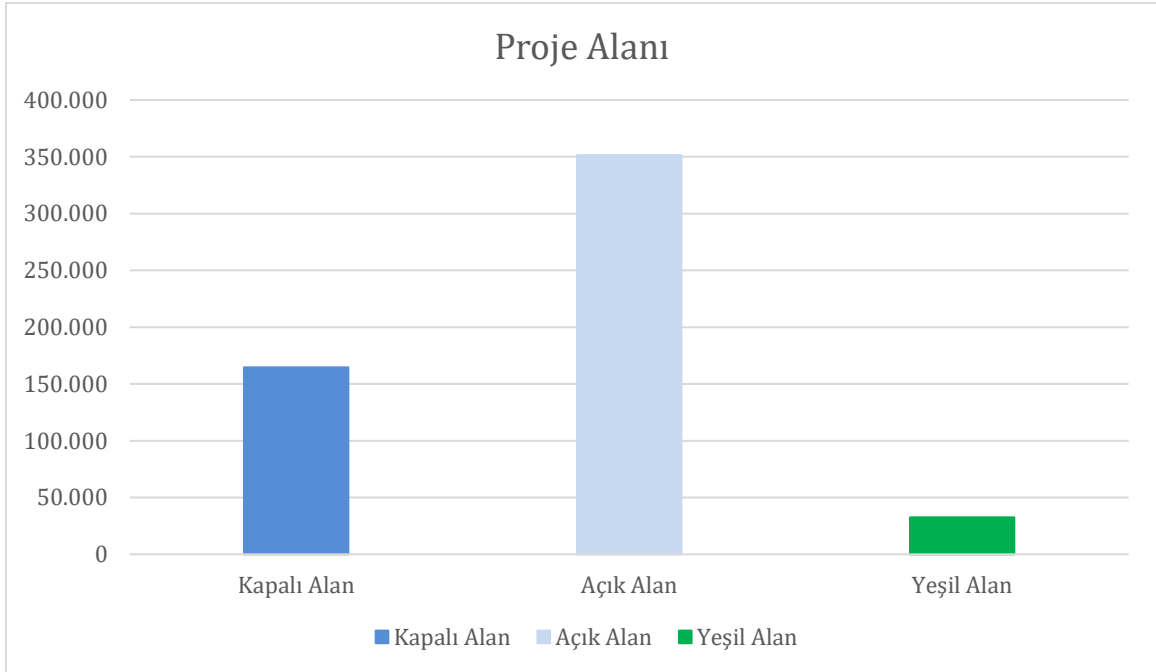

Figure 2. 2024 yılına ait kapsam 1, 2 ve 3 sera gazı emisyonlarının dağılımı (tonCO₂e).

Figure 3. 2024 yılı su ayak izi bileşenlerinin oranları (m³/yıl).

Figure 4. Proje Alanı